

14.1.2026

R 731/2024/644

Julkinen seloste Etelä-Karjalan käräjäoikeuden 14.1.2026 antamasta tuomiosta nro 1028 0907

Etelä-Karjalan käräjäoikeus on 14.1.2026 tuominnut vuonna 1937 syntyneen miehen pakottamisesta seksuaaliseen tekoon, joka on tapahtunut yhtenä päivänä aikavälillä 1.6.2019 – 21.1.2020.

Seksuaalirikoksia koskevat rikoslain 20 luvun säännökset ovat muuttuneet 1.1.2023 lukien. Rikoslain 3 luvun 2 §:n mukaan rikokseen on sovellettava tekohetkellä voimassa ollutta lakia, jollei tuomitsemishetkellä voimassa olevan lain soveltaminen johtaisi lievempään lopputulokseen. Tapaukseen on sovellettu tekohetkellä voimassa ollutta lakia, koska nyt voimassa olevan muuttuneen lain soveltaminen ei johtaisi lievempään lopputulokseen.

Miehen syyksi luettiin se, että hän oli mennyt rikoksen uhrina olleen vuonna 1979 syntyneen kehitysvammaisen naisen kotiin, jossa mies oli asettanut naisen sängylle, riisunut itseltään päällyshousut alushousujen jäädessä jalkaan, ja suusanallisesti kehottanut naista avaamaan jalkansa ja/tai avannut naisen jalat. Tämän jälkeen mies oli käynyt makaamaan naisen päälle ja hieronut itseään kehollaan ja sukupuolielimellään naisen kehoa ja naisen sukupuolielintä vasten. Mies oli menettelyllään pakottanut naisen alistumaan seksuaalisesti olennaisen ja seksuaalista itsemääräämisoikeutta olennaisesti loukkaavan teon kohteeksi käyttämällä hyväksi sitä, että nainen ei vähintään keskivaikean tasoisen kehitysvammansa vuoksi ollut kyennyt puolustamaan itseään ja/tai muodostamaan ja/tai ilmaisemaan tahtoaan eli haluttomuuttaan edellä kuvattuun menettelyyn, jota mies häneen kohdisti.

Vastaajana ollut mies kiisti menetelleensä syytteessä väitetyllä tavalla. Miehen mukaan hän oli käynyt naisen asunnolla, mutta mitään seksuaalista heidän välillään ei ollut tapahtunut. Mies ei myöskään heti ollut huomannut naisen kehitysvammaisuutta, mutta sen huomattuaan hän oli poistunut naisen asunnolta.

Asianomistajana ollutta naista ei hänen kehitysvammansa vuoksi kuultu oikeudessa henkilökohtaisesti, vaan oikeudessa katseltiin

näyttönä naiselle psykologin toimesta esitutkinnassa suoritettu ja videoitu kuulustelu. Oikeudessa kuultiin henkilökohtaisesti vastaajana ollutta miestä sekä kahta naisen lähipiiriin kuuluvaa henkilöä. Lisäksi asiassa esitettiin naista koskeva lääkärinlausunto sekä esitutkintapöytäkirjan tutkintailmoituksen kirjauksia.

Esitetyn näytön perusteella käräjäoikeus katsoi ilman varteenotettavaa epäilyä näytetyksi, että mies oli menetellyt naista kohtaan syytteessä väitetyin tavoin. Niin ikään käräjäoikeus katsoi ilman varteenotettavaa epäilyä näytetyksi, että miehen oli ennen näytetyksi tulleeseen menettelyyn ryhtymistään täytynyt tahallisuuden kattamin tavoin tulla tietoiseksi naisen kehitysvammaisuudesta ja sen vaikutuksista naisen kykyyn puolustaa itseään ja/tai muodostaa ja/tai ilmaista tahtoaan. Naisen kertomus tapahtuneesta sitä tukevina hänen lähipiirin kertomuksineen oli vastaajan kertomusta johdonmukaisempi ja luotettavampi, eikä asiassa tullut ilmi mitään syytä, miksi asianomistaja lähipiireineen olisi kertonut tapahtumista totuutta vastaamattomasti. Edelleen naista koskeva lääkärinlausunto ja asian ilmitulotapa tuki syytettä. Miehen kertomus puolestaan oli osin muuttunut ja ristiriidassa muun näytön kanssa.

Syyttäjä vaati miehelle rangaistusta ensisijaisesti raiskauksen yrityksestä ja toissijaisesti pakottamisesta seksuaaliseen tekoon. Tältä osin asiassa oli kyse siitä, oliko mies yrittänyt päästä vaginaaliseen sukupuoliyhteyteen naisen kanssa, ja jos oli, oliko näytetyksi tullut menettely edennyt raiskausrikoksen rangaistavan yrityksen asteelle, vai oliko menettelyssä kyse seksuaalisesta teosta. Käräjäoikeus katsoi, että mies oli kyllä aloittanut aktiiviset täytäntöönpanotoimet vaginaalisen sukupuoliyhteyden toteuttamiseksi, mutta vaara sukupuoliyhteyden toteutumisesta oli teon näytetyksi tullessa muodossa kuitenkin jäänyt syntymättä. Olennaisinta tältä osin oli se, että naisen kertoman mukaan hänellä itsellään oli koko ajan ollut pitkät päällyshousut jalassa ja miehellä oli koko ajan ollut alushousut jalassa. Näin ollen käräjäoikeus katsoi, että kyse ei ollut raiskauksen yrityksestä. Koska miehen näytetyksi tullut menettely kuitenkin selvästi täytti seksuaalisen teon lakisääteisen määritelmän sekä muut toissijaisen rangaistusvaatimuksen kannalta olennaiset tunnusmerkistökäijät, miehen teossa oli kyse pakottamisesta seksuaaliseen tekoon.

Käräjäoikeus tuomitsi miehen syyksiluetusta rikoksesta kahdeksan kuukauden pituiseen ehdolliseen vankeuteen. Mies tuomittiin maksamaan naiselle korvauksena loukkauksen aiheuttamasta kärsimyksestä naisen vaatima 1800 euroa. Lisäksi mies veloitettiin suorittamaan valtiolle rikosuhrimaksu 80 euroa ja todistelukustannukset 95,20 euroa sekä asianomistajan oikeudenkäyntiavustajalle

maksettava palkkio 1.165,00 euroa ja osa omalle puolustajalleen valtion varoista maksettavasta palkkiosta eli 828,15 euroa.

Koska kyse oli kehitysvammaiseen henkilöön kohdistuneesta seksuaalirikoksesta, ja koska asian yhteydessä käsiteltiin erityisen arkaluonteisia tietoja asianomistajana olleen naisen yksityiselämään ja terveydentilaan liittyvistä seikoista, asia käsiteltiin yleisön läsnä olematta ja asianomistajan ja hänen lähipiirinsä henkilöllisyydet, kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat sekä tuomio kokonaisuudessaan määrättiin salassa pidettäviksi.

Käräjäoikeus käsitteli ja ratkaisi asian lautakuntakokoonpanossa. Ratkaisu oli yksimielinen.

Käräjätuomari Paula Isojärvi